

Z żałobnej karty

Kazimierz Maruszczyk (1950–2007)

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'K. Maruszczyk'. The signature is stylized and includes a long horizontal flourish extending to the right.

Kazimierz Maruszczyk urodził się 26 września 1950 roku w Kaletach. Ukończył tamtejszą szkołę podstawową, a następnie Liceum Ogólnokształcące im. A. Mickiewicza w Lublińcu, gdzie jego nauczycielem matematyki była mgr Klara Półtorak.

W 1968 roku rozpoczął studia matematyczne na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. W 1970 roku przeniósł się do Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu. Tam pod kierunkiem prof. Jerzego Mioduszewskiego przygotował pracę magisterską pt. *Zbiory pierwszej i drugiej kategorii. Twierdzenie*

Baire'a – zastosowanie. W 1973 roku uzyskał tytuł magistra matematyki.

W 1973 roku rozpoczął pracę jako nauczyciel matematyki w Państwowych Szkołach Budownictwa im. Powstańców Śląskich w Bytomiu, gdzie od 1983 roku pełnił funkcję wicedyrektora.

Był wspaniałym nauczycielem matematyki, jej pasjonatem i historykiem. Od 1978 do 2007 roku zorganizował 30 szkolnych konkursów matematycznych dla uczniów technikum oraz 7 dla uczniów zasadniczych szkół zawodowych. Finał każdego konkursu rozpoczynał się wykładem znanego matematyka.

Od 1980 roku wielokrotnie spotykał się z prof. dr. hab. Aleksandrem Krawczukiem, znawcą historii starożytnej. W rozmowach prywatnych i spotkaniach ze społecznością szkolną dyskutowano o słynnych matematykach i filozofach starożytnych oraz o ich dokonaniach. To stało się inspiracją do powstania w szkole kół historii matematyki. W kilku klasach przedmiotem dodatkowym była historia matematyki. Dla uczniów tych klas Kazimierz Maruszczyk napisał skrypty z historii matematyki wydane przez Państwowe Szkoły Budownictwa w Bytomiu przy wsparciu Centrum Kształcenia Ustawicznego w Bytomiu.

W latach 1985-87 prowadził ćwiczenia z dydaktyki matematyki w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Opolu.

Od 1991 roku uczestniczył w Seminarium Edukacji Matematycznej (SEM), prowadzonym przez dr. Jerzego Norwę, na którym wygłosił kilkanaście odczytów, najczęściej z historii matematyki. W 1992 roku był jednym z założycieli pisma *Gradient*. Od kilku ostatnich lat był członkiem komitetu organizacyjnego SEM.

W 1981 roku Kazimierz Maruszczyk został członkiem Oddziału Górnośląskiego Polskiego Towarzystwa Matematycznego, a w latach 1987-2007 roku był jedynym przedstawicielem matematyków, pracujących w szkołach średnich, w Komisji Historii Matematyki PTM. Szczególnie interesowali go matematycy starożytni. Zebrał także wiele szczegółów z życia Stanisława Kowala i Szczepana Jeleńskiego – popularyzatorów matematyki w Polsce powojennej.

Był pomysłodawcą, autorem programu i wykładowcą rocznego kursu z historii matematyki dla nauczycieli szkół ponadpodstawowych z województwa śląskiego.

W 1997 roku Kazimierz Maruszczyk został dyrektorem szkoły, w której wcześniej był wicedyrektorem. Ta decyzja była dla niego trudna, gdyż wiedział, że jako dyrektor nie będzie mógł uczniom poświęcić tyle czasu, co wcześniej. Przeważała jednak świadomość, że jako dyrektor będzie miał większy wpływ na kierunki rozwoju szkoły, na właściwe miejsce matematyki w nauczaniu. Mimo wielu obowiązków poświęcał wiele czasu wolnego swoim uczniom i nauczycielom.

W 1999 roku ukończył studia podyplomowe z matematyki na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Był zapraszany do Czech na coroczne seminaria o nazwie MAKOS, przeznaczone dla organizatorów konkursów matematycznych dla uczniów szkół podstawowych i średnich oraz studentów szkół wyższych. Wygłosił na nich odczyty: *Konstrukcje euklidesowe i Konstrukcje platońskie klasyczne i ich nieklasyczne rozwiązania* (1993 r. w Horní Údolí) oraz *Matematyka egipska* (1995 r. w Horní Údolí).

Od 1997 roku Kazimierz Maruszczyk organizował *Miejski Konkurs Matematyczny* dla uczniów szkół średnich z Bytomia. W nagrodę finaliści pojechali na wycieczkę do instytutów matematyki wyższych uczelni, gdzie wysłuchali wykładów z matematyki, wygłoszonych przez pracowników naukowych. Odwiedzili uniwersytety: Jagielloński, Opolski, Śląski, Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wrocławski, a także Akademię Pedagogiczną w Krakowie i Akademię Górniczo-Hutniczą w Krakowie.

W latach 2001–2003 w swojej szkole w Bytomiu zorganizował zawody okręgowe 52., 53. i 54. olimpiady matematycznej dla uczniów szkół średnich z województwa śląskiego.

Przez kilka lat prowadził kółko matematyczne dla uczniów gimnazjów z Bytomia i okolic. Chciał zainteresować uzdolnionych matematycznie uczniów nauką w Państwowych Szkołach Budownictwa. Zabiegał o utworzenie klas z rozszerzonym programem nauczania matematyki. Udało się to w 2004 roku – w ramach Zespołu Szkół powstało Liceum Ogólnokształcące nr 10 w Bytomiu, któremu patronują Uniwersytety: Jagielloński i Śląski.

Dla uczniów tych klas organizował w czasie ferii zimowych i wiosennych tzw. *Świąteczne Spotkania z Matematyką*, na które zapraszał z wykładami swoich przyjaciół matematyków.

W ostatnich czterech latach był organizatorem i członkiem jury Śląskiego Konkursu Matematycznego.

W 2001 r. Kazimierz Maruszczyk odznaczony został Medalem Komisji Edukacji Narodowej, wcześniej dwukrotnie (1979 i 1994 r.) otrzymał nagrodę ministra oświaty. Odznaczono go też Srebrnym Krzyżem Zasługi (2000 r.).

Był autorem następujących prac:

[1] *Konstrukcje platońskie – klasyczne i ich nieklasyczne rozwiązania*, Materiały konferencji MAKOS'93 w Horní Údolí, 14–19.

[2] *Matematyka Babilończyków*, Gradient 1–2 (1994), 38–49.

[3] *Konstrukcje klasyczne (platońskie)*, Gradient 3–4 (1994), 103–119.

[4] *Elementy historii matematyki w nauczaniu w szkole średniej*, Matematyka 3 (1994), 158–164.

[5] *Matematyka egipska na naszych lekcjach*, Matematyka 3 (1997), 164–169.

[6] *Matematyka w dialogach Platona*, Sławne dzieła matematyczne i rocznice – materiały XVIII Ogólnopolskiej Szkoły Historii Matematyki, Wyd. Wyższa Szkoła Matematyki i Informatyki w Białymstoku, Białystok 2005, 125–135.

Napisał też pięć skryptów:

- [1] *Nie niszczyć moich kół*, Wyd. PSB i CKU w Bytomiu, Bytom 1998.
- [2] *Złoty podział odcinka*, Wyd. PSB i CKU w Bytomiu, Bytom 1998.
- [3] *Tales z Miletu*, Wyd. PSB i CKU w Bytomiu, Bytom 1999.
- [4] *Czy wszystko jest liczbą?*, Wyd. PSB i CKU w Bytomiu, Bytom 2000.
- [5] *Dajcie mi punkt oparcia*, Wyd. PSB w Bytomiu, Bytom 2001.

Zmarł 25 maja 2007 roku w Nowym Sączu, gdy wracał z XXI Ogólnopolskiej Szkoły Historii Matematyki, która odbyła się w Iwoniczu Zdroju.

Na jego pogrzeb w Bytomiu przybyły tłumy uczniów, absolwentów, nauczycieli i przyjaciół.

Józef Kalinowski (Katowice)